

Rentmeesterschap, bezitten en weggeven

Stellingen (mee eens of mee oneens?):

- *Een christen hoort 10% van zijn inkomsten weg te geven.*
- *De diaconie van een kerkelijke gemeente mag zelf niet rijk zijn.*
- *Christenen/ de diaconie geven hun geld aan christelijke doelen. De ongelovigen zorgen maar voor de niet-christelijke doelen.*
- *Het rijke Westen lijkt op de rijke jongeling: het wil geen afstand doen van de rijkdom en dus Jezus niet navolgen.*
- *Als de kerk minder geld krijgt mag dat ten koste gaan van de kerkvoogdij (beheer van goederen en salarissen) en niet van de diaconie (zorg voor behoeftigen en goede doelen).*

Opmerking vooraf

'Rentmeesterschap' is geen term uit de bijbel, maar uit onze cultuurgeschiedenis. Rentmeesters beheren, plaatsvervangend, landgoederen van een rijke eigenaar. Ze moeten hun beheer jaarlijks verantwoorden.

Deze tekst gaat maar over een beperkt gebied van wat wij tot 'rentmeesterschap' rekenen. Hier gaat het vooral over omgaan met geld en goed, gezien vanuit de bijbel. 'Rentmeesterschap' is in Nederland ook een politieke term, vooral populair onder christelijke politici. Meestal doelen zij dan op verantwoord omgaan met overheidsgeld (vooral richting de zwakkeren in de samenleving en richting het nageslacht dat niet met schulden opge zadeld mag worden). En daarnaast gaat rentmeesterschap ook over het verantwoord beheer van de aarde, dus over milieubeleid en duurzaamheid. Daar past de term heel goed bij. Rentmeesters lijken de eigenaars van hun landgoed, maar ze hebben het slechts in beheer. Dat landgoed levert inkomsten op voor veel mensen, maar moet zó beheerd worden dat het nageslacht er nog steeds vreugde aan beleeft en er nog steeds inkomsten uit kan ontvangen. Dat is een mooi beeld voor omgaan met de aarde.

Het is leuk om op internet te zoeken en te lezen wat er allemaal over rentmeesterschap geschreven is. Hier beperken we ons dus.

Rentmeesterschap

- Wij zijn rentmeesters. Wij zijn niet van onszelf maar van onze Maker. Alles waar wij mee omgaan is niet van ons maar van Hem. De wereld en

haar rijkdom is niet ons eigendom maar is onder ons beheer gesteld.
Gen. 2:1-5 / I Kron. 29:16 / I Tim. 6:6-7

- Eens moeten wij over ons beheer verantwoording afleggen (Matth. 25)
Dan wordt gevraagd of wij de werken van de barmhartigheid gedaan hebben. Persoonlijke richtlijnen en ideeën voor de diaconie / kerkelijk hulpbetoon staan erachter!

Hongerigen te eten geven	Voedselproject – Maaltijdproject - soberheidsproject
Dorstigen te drinken geven	Waterproject – Milieuproject - soberheidsproject
Vreemdelingen gastvrij onthalen	Vreemdelingen wegwijs maken - Gastgezin worden - Vooroordelen bestrijden
Naakten kleden	Kledingactie – Tweedehandskledingwinkel - Kleding(ruil)beurs en modeshow
Zieken bezoeken	Aandacht geven aan mantelzorgers - Zieken bezoeken - Gezondheidszorg ondersteunen
Gevangenen verzorgen	Gevangenen bezoeken - Kinderen van gevangenen opvangen / cadeautjes geven - Gebedsgroep voor gevangenen
Doden begraven	Betrokkenheid bij begrafenissen - Steun aan hospices - Vrijwillige terminale thuiszorg

Toegevoegd

Het zevende werk van barmhartigheid komt niet uit Matth. 25. Het is toegevoegd in de Middeleeuwen, toen er veel doden door de pest waren die begraven moesten worden. In 2016 heeft paus Franciscus er een achtste werk van barmhartigheid aan toegevoegd: Zorg voor de schepping.

<https://www.rkddocumenten.nl/rkd docs/index.php?mi=680&nws=3613>

Deze laatste toevoeging past prima bij de gedachte van rentmeesterschap. Je zou de zorg voor de aarde en de levende natuur zelfs een onderdeel van het pastoraat kunnen noemen: herderlijke zorg voor alles en iedereen die kwetsbaar is.

Rentmeesterschap en materieel bezit

Rentmeesterschap heeft consequenties voor hoe wij met de aarde omgaan, hoe wij met de naasten omgaan, hoe wij met ons geld omgaan. Over geld en rijkdom zegt de bijbel o.a.:

- Rijkdom is onzeker. Ze strekt zich niet verder uit dan het tijdelijke leven. Ze kan ook al van ons weggenomen worden door tegenslagen. De ware rijkdom is: rijk zijn in goede werken. Niet wie heeft is rijk, maar wie geeft is rijk. Ps. 62:10 / I Tim:6:9-10 / Col. 1:10 / I Tim.6:17-19

- Lucas zegt dat de armen zalig zijn (Luc. 6:20) en de rijken slechts ternauwernood gered kunnen worden (Luc. 18:25).

- Zet je hart niet op je bezit en geld, maar wijd alles toe aan God. Dien God alleen en niet de mammon Matt. 6:19-21,24. God haat gierigheid, en noemt het zelfs afgoderij. Luc. 16:14 / Ef. 5:5 / I Tim. 6:10

a. Ben ik wel of niet bezorgd om materiele zaken? Matt. 6:31

b. Zoek ik mijn eigen overdaad of Gods Koninkrijk? Matt. 6:33 / I Tim. 6:6-8

c. Geef of onthoud ik een ander zijn rechtmatige geld? (Denk aan het betalen van belasting of aan het uitbetalen van personeel.) Luc. 20:25 / Jac. 5:4

e. Laat ik een bepaalde roeping liggen wegens geld? Luc. 18:22-25

- Werk, zo mogelijk, voor je geld. II Thess. 3:10

- Ons werk en inkomen zijn dienst Ef. 5:28. Een dief werkt niet maar steelt. Een christen werkt wel en geeft weg (het omgekeerde van wat de dief doet dus!)

- Je mag genieten van je bezit en geld. Maar laat genoeg ook genoeg zijn (Veel ver-veel-t, je wordt er niet gelukkig van.) Pred. 5:18-19 / I Tim. 6:17,18

- Deel uit op een vrijgevege manier. I Tim. 6:18.

- Er is een wonderlijke ogenschijnlijke tegenstrijdigheid. Spr. 11:24-25 zegt: Wie vrijgevig is, wordt rijker. Wie gierig is wordt arm. Wie gul geeft gedijt. Wie te drinken geeft, krijgt te drinken.

Waar toe geven wij?

1. Rechtvaardige verhoudingen nastreven: de goed bedeelde behoort te geven aan de slecht bedeelde. Matt. 6:33 / Hand. 6:1-3 / II Cor. 8:14-15 / I Tim. 6: 17-18 / Jac. 2:14-17 / 5:1-5 / I Joh. 3:17.

(Recht streef je niet alleen na door te geven, maar ook door goede wetten tot stand te brengen. Er is niet alleen filantropie nodig maar ook gerechtigheid! Denk aan de wetten van Mozes die de armen beschermde of armoede moesten voorkomen. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor de politiek.)

2. Evangelieverkondiging mogelijk maken. Christenen die geroepen en afgezonderd zijn voor evangelieverkondiging zijn voor wat betreft hun levensonderhoud afhankelijk van de offers van andere christenen. Gal. 6:6 / I Tim. 5:17-18

3. Vrijgevigheid bewerkt Gods zegen over je leven. Spr. 11:24-25 / Mal. 3:10 / Matt. 6:1-6,33 / Luc. 6:38 / Hand. 20:35 / Filp. 4:17, 19. Het is zaliger te geven dan te ontvangen. Dat mag niet leiden tot geven uit eigenbelang.

Het geven van tienden in het Oude Testament

- Vóór de wetgeving op de Sinaï kende men al het principe van het (spontaan en vrijwillig) geven van tienden voor de dienst van God. Gen. 14:20 / 28:22

- In de wetgeving voor Israël stelde God het verplicht dat een tiende deel van het inkomen afgezonderd werd voor God. Het is het werkkapitaal van God op aarde. De tienden waren voor de tempeldienst, de priesters en de Levieten, zodat zij zich konden wijden aan de dienst aan God. Lev. 27:30-32 / Num. 18:21 / Deut. 12:5-6 / II Kron. 31:4-5 / Neh. 12:44 / Mal.3:10

Wat leren wij hiervan? Het werk voor de Heere lijdt schade wanneer christenen hun verantwoordelijkheid niet op zich nemen. Geen geld? Dan ook geen werkers, geen eredienst, geen Woordverkondiging, geen zending, geen diaconaat!

Daarmee is niet alles gezegd. Paulus was een tentenmaker: hij bracht het Woord én zorgde in elk geval gedeeltelijk voor zijn eigen inkomen (Hand. 18:3). Dat was een rabbijnse gewoonte. In zendingsgebieden komt dat

nog vaak voor. Misschien wordt dat (noodgedwongen) ook de toekomst in onze gesecculariseerde wereld.

- Naast de tienden waren er:

- andere verplichtte, vrijwillige en gelofte-offers. Deut. 12:6
- sociale zorg (zorgen voor wezen, weduwen, zieken, bedelaars, vreemdelingen – zie de wetten van Mozes)
- belasting in arbeidskracht en later in geld. I Sam. 8:15

Het Nieuwe Testament geeft de tienden-wet niet. Daar wordt de nadruk erop gelegd dat je met het goede hart geeft. Omdat het geven van de tienden al vóór de wetgeving van Mozes bekend was, wordt ze door veel, met name evangelische christenen toch als richtlijn gehanteerd.

Nieuwtestamentische principes over geven

1. Geef vanuit persoonlijke toewijding aan God II Cor. 8:4-5. Toewijding aan God wordt ook zichtbaar in het onderhouden van (plaatselijke en uitgezonden) predikers en van diaconale doelen. Hand. 11:29-30 / I Cor. 9:14 / Filp. 4:16 / Rom. 15:26

2. Geef vanuit het besef dat je één bent met de ander. Rom. 15:26-27 (Deze tekst is door christenen trouwens misbruikt door een zogenaamde dubbele boekhouding: wij brengen de rijkdom van het Evangelie in de koloniën en in ruil daarvoor geven die hun aardse schatten aan ons...)

3. Geef naar wat je spontaan in je hart voorneemt. Geef vrijgevig, mededeelzaam, blijmoedig (niet met tegenzin of gedwongen). I Tim. 6:18 / II Cor. 9:7

4. Geef naar wat je hebt, dus naar vermogen. Je geeft van wat je hebt en hoeft niet te geven van wat je niet hebt. II Cor. 8:12 / I Cor. 16:2 / Hand. 11:29

5. Geven in geloof maakt het mogelijk dat je zelfs boven vermogen geeft. Van de arme (!) gemeente in Macedonië wordt gezegd dat ze boven vermogen gaven ("boven vermogen gewillig". Het Boek: "ze gaven meer weg dan ze konden missen"). En deze houding wordt niet als onverantwoord afgedaan, maar wordt een genade van God genoemd en tot voorbeeld gesteld. Vergelijk ook wat Jezus zegt van de arme weduwe

die twee koperstukjes, haar hele levensonderhoud, gaf. II Cor. 8:1-3 / Marc. 12:42-44

6. Geef in het geloof dat God overvloedig voorziet in je noden, zodat je in alle goed werk overvloedig kunt blijven. Mal. 3:10 / Filp. 4:19 / II Cor. 9:8vv

7. Geef planmatig. Niet alleen vanuit emotie, maar verstandig, systematisch. I Cor. 16 :2

8. Geven wordt enerzijds niet verplicht gesteld, maar is anderzijds toch een plicht. Er zijn geen wettische normen, maar er is wel een morele en geestelijke plicht om te delen van onze overvloed. Wel vrijheid, geen vrijblijvendheid. II Cor. 8 :7,8,14 en Rom. 15:26-27

9. Het "geven" betreft ook het ten dienste stellen van ons bezit. Ons huis, onze auto en verdere bezittingen zijn, net als ons geld, niet van ons maar van de Here. Wij hebben dit gekregen om zelf van te genieten én om te delen met anderen. Luc. 8:3

Praktisch

- Laat de schriftgegevens op je inwerken. Bespreek ze, met een open houding, met God.
- Laat je informeren over en wees bewust van de financiële situatie van de eigen gemeente / kerk en haar werkers en van de gemeente wereldwijd.
- Bepaal met God (en met je partner en/of gezin) wat je zult afzonderen, en hoe je dat praktisch zult uitvoeren. Welke doelen komen op nummer één en welke komen wat lager te staan?
- Laat het geven van geld geen vluchtig afkopen zijn van de tijd en aandacht die je kunt geven aan je christelijke gemeente en aan medemensen die zorg en aandacht nodig hebben.
- Ervaar de vreugde van het geven aan de Here, en zie de zegen die het uitwerkt!
- Verbind je omgaan met geld ook met het omgaan met bezit en koppel dat aan andere aspecten van rentmeesterschap. Denk aan duurzaamheidsaspecten.